ραν εἰς τὸν Ἔπαρχον, ὁ ὁποῖος ὑποπτευόμενος, πῶς ὁ Ἅγιος ἐκίνησε τοὺς Μοναχοὺς κατ' αὐτοῦ, ἄναψεν ἀπὸ τὸν θυμὸν, καὶ τόσον σκληρὰ ἐβασάνισε τὸν Ἀμμώνιον ἐν μέσῳ τῆς πόλεως, ἕως ὁποῦ τὸν ἐθανάτωσεν. Ὅπερ μανθάνωντας ὁ Ἅγιος ἐλυπήθη, καὶ ἀποστείλας, ἔλαβε τὸ σῶμα τοῦ Μοναχοῦ, καὶ τὸ ἐνταφίασε μὲ τιμήν.

Τὰ συμβεβηκότα ταῦτα ἔδωκαν θάρρος εἰς τοὺς Ἑβραίους, ὁποῦ εἶχε διώξῃ ἀπὸ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ Ἅγιος, ὡς εἴπομεν· καὶ πρῶτον μὲν αὐτοὶ ἐσύστησαν ἐκεῖ ὁποῦ εὑρίσκοντο νέαν Συναγωγήν. Ἔπειτα οἱ Χριστοκτόνοι καὶ θεοκτόνοι, ἀπετόλμησαν νὰ κάμουν καὶ τοῦτο τὸ ἀνομώτατον ἔργον, πρὸς ὕβριν καὶ καταισχύνην τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῶν Χριστιανῶν. Διότι, κάμνοντες ἕνα μακρὺν σταυρὸν, ἐπίασαν ἕνα παιδίον Χριστιανοῦ τινὸς, καὶ γυμνώσαντες αὐτὸ, τὸ ἐσταύρωσαν εἰς τὸν σταυρὸν, ὄχι μὲ καρφία, ἀλλὰ μὲ λεπταῖς βέργες. εἶτα ἀφ' οὗ τὸ κατεγέλασαν πολλὰ, τὸ ἐνέπτυσαν εἰς τὸ πρόσωπον, καὶ τὸ ἐπερίπαιξαν, παρομοίως μὲ ἐκεῖνα ὁποῦ ἔκαμαν οἱ πατέρες τους εἰς τὸν Κύριον. τέλος πάντων, τόσον πολλὰ τὸ ἔδειραν, ἕως ὁποῦ τὸ ἐθανάτωσαν· καὶ οὕτω τὸ εὐλογημένον ἐκεῖνο παιδίον, ἔγινε κοινωνὸς καὶ μιμητὴς τῶν παθῶν τοῦ Κυρίου. Ταῦτα πάντα μανθάνωντας, τὰ ἀνέφερεν ὁ θεῖος Κύριλλος εἰς τὸν Βασιλέα, ὁ ὁποῖος, ἀγκαλὰ καὶ μὲ ἀργοπορίαν, ἔκεινεν ὅμως ἐν δικαιοσύνῃ· καὶ τοὺς μὲν ἀρχηγοὺς τῶν Ἑβραίων ἐπρόσταξε καὶ ἐτιμώρησαν πολλὰ, τὸν δὲ Ἔπαρχον Ὀρέστην ἐκατέβασεν ἀπὸ τὸ ἀξίωμά του. Ὅθεν ἐλευθερωθεὶς ἀπὸ τὰς ἀνωτέρω ταραχὰς, καὶ τὰ σκάνδαλα ταῦτα ὁ Ἅγιος, ἐποίμαινε τὸ λογικόν του ποίμνιον ἐπιμελῶς καὶ θεαρέστως, ὡς ποιμὴν ἀληθινὸς, ἀπολαμβάνωντας εἰρήνην μέχρι τινός.

Ἀλλ' ὁ ἐχθρὸς τῆς εἰρήνης, καὶ ἀληθείας, καὶ ὅλων ὁμοῦ τῶν καλῶν διάβολος, δὲν ἄφησε νὰ χαίρεται τὴν εἰρήνην ταύτην ὁ Ἅγιος, καὶ οἱ λοιποὶ Χριστιανοὶ, εἰς πολὺν καιρόν. Ἀλλὰ ἐκίνησε πόλεμον μέγαν καὶ ταραχὴν εἰς ὅλην τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἁγίαν Ἐκκλησίαν, μὲ τὴν βλάσφημον αἵρεσιν τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου, κατὰ τῆς ὁποίας ἔπρεπε νὰ ἀγωνισθῇ ὁ τῆς εὐσεβείας ὑπέρμαχος θεῖος Κύριλλος· διότι ὁ δυσσεβὴς οὗτος Νεστόριος, ἀφ' οὗ ἐφέρθη ἀπὸ τὴν Ἀντιόχειαν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, καὶ ἔγινε Πατριάρχης μετὰ τὸν Σισίννιον, εἰς μὲν τὴν ἀρχὴν τῆς Πατριαρχείας του, ἐφαίνετο κατὰ τὰ ἔξω εὐσεβὴς εἰς τὴν πίστιν, καὶ κἀνένα ἐναντίον κατὰ τῆς εὐσεβείας δὲν ἔλεγεν. ἀγκαλὰ καὶ κατὰ τὴν καρδίαν ἦτον αἱρετικὸς ὁ ταλαίπωρος, ὀνομάζωντας, τὸν μὲν Δεσπότην Χριστὸν, ἄνθρωπον μόνον ψιλὸν, καὶ ὄχι Θεόν. τὴν δὲ Κυρίαν Θεοτόκον ὀνομάζωντας ὄχι Θεοτόκον, ἀλλὰ Χριστοτόκον. Οἱ δὲ ὁμόφρονες τοῦ Νεστορίου, ὁ Ἐπίσκοπος Δωρόθεος λέγω ὁ συγκάτοικός του, καὶ ὁ πρεσβύτερος Ἀναστάσιος, αὐτοὶ πρῶτοι ἄρχισαν νὰ σπείρουν τὴν αἵρεσιν ταύτην, ὡσὰν ζιζάνιον ἀνάμεσα εἰς τὸν σῖτον. Διότι, ὁ μὲν Δωρόθεος ἐν τῇ καθολικῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διδάσκωντας τὸν λαὸν εἰς μίαν ἑορτὴν, ἐξεφώνησε τοῦτον τὸν βλάσφημον λόγον, καὶ εἶπεν· „ Ὅποιος ὀνομάσῃ τὴν Μαρίαν, Θεοτόκον, νὰ ἦναι ἀνάθεμα. Ὁ δὲ Ἀναστάσιος πάλιν, κηρύττωντας εἰς τὸν λαὸν εἶπεν· „ ἂς μὴν ὀνομάσῃ τινὰς Θεοτόκον τὴν Μαρίαν· διότι ἡ „ Μαρία ἦτον ἄνθρωπος γένους θηλυκοῦ. ἀπὸ ἀνθρώπου δὲ κορμὶ, πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γεννηθῇ Θεός; Ταῦτα τὰ βλάσφημα λόγια ὡς ἤκουσεν ὁ λαὸς, ἄρχισαν νὰ ταράττωνται, καὶ διὰ νὰ πληροφορηθοῦν περισσότερον, ἠρώτησαν καὶ τὸν Πατριάρχην Νεστόριον περὶ τούτων.

Τότε ἐκεῖνος ὁ μιαρὸς καὶ Γουδαιόφρων, δὲν ἐδυνήθη πλέον νὰ κρύπτῃ εἰς τὴν καρδίαν του τὸ φαρμάκι τῆς αἱρέσεως, ἀλλὰ φανερὰ ἐξέρασε τὰς βλασφημίας ταύτας κατὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεοτόκου, λέγωντας· „ ἐγὼ „ δὲν θέλω ὀνομάσω Θεὸν, ἐκεῖνον ὁποῦ „ ἐσυλλήφθη εἰς τὴν κοιλίαν γυναικὸς, καὶ „ ἐπρόσμεινεν ἀριθμὸν ἡμερῶν καὶ μηνῶν, „ ἕως οὗ νὰ γεννηθῇ· οὔτε Θεοτόκον θέλω „ ὀνομάσω γυναῖκα, ὁποῦ ἐγέννησεν ἄνθρωπον μὲ σάρκα ἐκ τῆς ἰδίας της φύσεως.

Ἀπὸ τότε λοιπὸν καὶ ὕστερα, ἄρχισαν νὰ γίνωνται φιλονεικίαις περὶ τούτου ἀνάμεσα εἰς τὸν λαὸν, καὶ διαίρεσες· ὅτι, ἄλλοι μὲν ἐναντιόνοντο εἰς τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου, καὶ τὸν ἀπεστρέφοντο· ἄλλοι δὲ ἐσυγκοινώνουν μὲ αὐτὸν, καὶ ἐδέχοντο τὴν δυσσέβειάν του. Οὐ μόνον

νον δὲ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν ἐγίνοντο αὐταῖς ἡ διαίρεσις, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην χεδὸν τὴν Οἰκουμένην, καὶ εἰς κάθε πάγκαρπον τὴν Ὀρθοδόξων· ἐπειδὴ ὁ ἀνθρωπολάτρης Νεστόριος ὁμοῦ μὲ τοὺς ἀκολούθους του, ἔγραψεν εἰς βιβλία τὴν αἵρεσίν του, καὶ τὰ διέσπειρε παντοχοῦ, ἕως καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ἐρήμους, ὅπου ἐκατοίκουν Μοναχοί· καὶ πόσους πολλοὺς ἐξάπλιξεν ὁ ξισκαπάρατος εἰς τὴν πλανίαν ταύτην, κληρικούς, Μοναχούς τε, καὶ λαϊκούς, ὥστε ὅπου, καθὼς πρότερον ὁ Ἄρειος ἔχισε τὴν ἁγίαν ὑφαντὴν χιτῶνα τοῦ Χριστοῦ· ἔτζι καὶ ὁ Νεστόριος ἔχισεν ὅλον τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας εἰς πολλὰ μέρη.

Ταῦτα πάντα μαθὼν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ Ἅγιος Κύριλλος, ὑπερβολικὰ ἐλυπήθη. Καὶ καθ' ὁ μὲν ὅλος πισὸς τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεοτόκου, ἁρμαπώθη διὰ νὰ πολεμήσῃ ὑπὲρ τῆς τιμῆς αὐτῆς· καθ' ὁ δὲ ποιμὴν ἀληθινὸς, ἐπιμάθη διὰ νὰ ἀποδιώξῃ τὸν νοητὸν λύκον ἀπὸ τὴν μάνδραν τῶν λογικῶν προβάτων. Καὶ πρῶτον μὲν ἔγραψε γράμματα πρὸς τὸν Νεστόριον συμβουλευτικὰ, μὲ τὰ ὁποῖα, ἐν ἀγάπῃ ἀδελφικῇ, τὸν ἐσυμβούλευε νὰ παραιτήσῃ τὰ πιαῦτα αἱρετικὰ φρονήματα, καὶ μὲ τὴν μεταβολὴν του εἰς τὴν εὐσέβειαν, νὰ διορθώσῃ ἐκείνες ὅπου πρότερον ἐτράβιξεν εἰς τὴν δυσσέβειαν. Ὁ δὲ δυσεβὴς Νεστόριος λαμβάνωντας τὰ γράμματα τοῦ Ἁγίου, ὄχι μόνον δὲν ἐδιορθώθη, ἀλλὰ καὶ χειρότερος ἔγινε, καὶ ἐπαίδαζε νὰ ὁξαπλώσῃ πλατύτερα τὴν αἵρεσίν του· καὶ τοὺς μὲν ἐναντιομένους εἰς τὴν πλανίαν του Κληρικούς τε καὶ Μοναχοὺς, ἐβασάνιζε ὁξαφόρως· κατὰ δὲ τοῦ Θείου Κυρίλλου, ἐθυμόνετο μὲ μεγάλην ὑπερηφάνιαν· ὠνόμαζεν αὐτὸν αἱρετικὸν, καὶ πολλὰς ψεύδεις καὶ ἀδίκους συκοφαντίας ἔλεγε κατ' αὐτοῦ, καὶ τὰς διέσπειρεν εἰς τὸν λαόν.

Ὅθεν ὁ Ἅγιος Κύριλλος βλέποντας ἀδιόρθωτον τὸν Νεστόριον, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν αὐστηρῶς, συκοφαντώντας τὴν αἵρεσίν του. Ἔγραψε δὲ καὶ εἰς τὸν κλῆρον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ εἰς τὸ Παλάτιον τοῦ Βασιλέως· ἔπειτα ἔγραψε καὶ εἰς τὸν Πάπαν Κελεστῖνον, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους Παξιάρχας. ὁμοίως ἔγραψε καὶ εἰς ὁξαφόρους πόλεις καὶ χώρας πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους, καὶ ἡγεμόνας, καὶ ἄρχοντας· ἀλλὰ καὶ εἰς πολλοὺς Ἐρημίτας καὶ Μοναχοὺς δὲν ἀμέλησε νὰ γράψῃ ὁ τρισμακάριστος, ἀποδείχνωντας ἀπὸ τὰς θείας Γραφὰς, πόσον ὀλεθρία καὶ ψυχοβλαβὴς εἶναι ἡ πλάνη τοῦ Νεστορίου, καὶ παρακινῶντας ὅλους ἁπλῶς, νὰ φυλάττωνται ἀπὸ τὴν αἵρεσιν ταύτην, ὡσὰν ἀπὸ φαρμάκι θανατηφόρον. Τέλος πάντων, ἐπειδὴ ἡ αἵρεσις τοῦ Νεστορίου καθ' ἡμέραν ηὔξανε, καὶ εἰς τὸ χεῖρον ἐπροκόπτε, τὰ χίσματα ἐγίνοντο τῆς Ἐκκλησίας μεγαλίτερα, καὶ πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἐπισκόπους διεφθάρησαν ἀπὸ τὴν λύμην τῆς αἱρέσεως. Διὰ τοῦτο ὁ εὐσεβέστατος Βασιλεὺς Θεοδόσιος ὁ νέος, θέλωντας νὰ διορθώσῃ ταῦτα τὰ σκάνδαλα, καὶ νὰ καθαρίσῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τὸν σῖτον τῆς Πίστεως, ἀπὸ τὰς ἀκάνθας καὶ τὰ ζιζάνια τῆς πλανίας τοῦ Νεστορίου, προσκάλεσε νὰ συναχθῶσιν εἰς τὴν Ἔφεσον τρίτη Συνόδος οἰκουμενικὴ ἐν ἔτει υλα. 431.

Ἐσυνάχθησαν λοιπὸν ἀπὸ ὅλην τὴν Οἰκουμένην Ἐπίσκοποι δχακόσιοι καὶ ἐπέκειναι· καὶ ὅσοι δὲν ἐδύναντο νὰ ὑπάγωσι μόνοι, διὰ τινὰ ἀναγκαῖα ἐμπόδια, ἔστειλαν τοποτηρητὰς ἐδικούς τους. Ὅθεν καὶ ὁ τότε Πάπας Κελεστῖνος, μὲ τὸ νὰ μὴν ἐδύνατο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν Ἔφεσον, διὰ τὸ γῆρας, καὶ τὴν ἀσθένειαν, ἔγραψεν εἰς τὸν Ἅγιον Κύριλλον νὰ κρατήσῃ τὸν τόπον του εἰς τὴν Σύνοδον. Ὅθεν ἡγεμόνες τῆς Συνόδου παύτης ἦσαν, Πρῶτος ὁ Ἅγιος Κύριλλος, καὶ ὡς τοποτηρητὴς τοῦ Πάπα, καὶ ὡς Παξιάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας. Δεύτερος, ὁ Γερασολύμων Γουβενάλιος· καὶ Τρίτος Μέμνων ὁ Ἐφέσου. Πρωτοκάθεδρος λοιπὸν θεισκόμβος εἰς τὴν οἰκουμενικὴν παύτην Σύνοδον ὁ Μακάριος Κύριλλος, ἐκήρυξεν ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους πατέρας, καὶ ἐδογμάτισεν ὅτι, ὁ μὲν Κύριος ἡμῶν Γησοῦς Χριστὸς, εἶναι εἷς καὶ τοὺς ὑποστάσιν, τέλειος Θεὸς ὁ αὐτὸς, καὶ τέλειος ἄνθρωπος ὁ αὐτός· καὶ οὐχὶ ἄλλος καὶ ἄλλος· ἡ δὲ παναχραντος Παρθένος, ἡ κατὰ σάρκα τεκοῦσα, εἶναι κυρίως καὶ ἀληθῶς Θεοτόκος. Ὅθεν ἔγινε μεγάλη χαρὰ εἰς ὅλους τοὺς ὀρθοδόξους, καὶ ὅλος ὁ λαὸς τῆς πόλεως Ἐφέσου, πανηγυρικῶς ἐκρότησαν, καὶ ἔλεγαν ὁμοφώνως· μεγάλη ἡ Ἄρτεμις Ἐφεσίων, καθὼς ἔλεγαν παλαιά· ἀλλὰ μεγάλη ἡ παναχραντος Παρθένος Μαρία ἡ Θεοτόκος.

Τὸν δὲ μιαρὸν Νεστόριον, ὡς αἱρετικὸν καὶ

καὶ βλάσφημον, ἀνεθεμάτισαν καὶ ἐκάθηραν οἱ πατέρες τῆς Συνόδου ταύτης. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὸς δὲν ἡσύχαζεν, ἀλλὰ ἐκήρυττε πάλιν τὴν αἱρεσίν του, συνήργησαν, καὶ ἐξωρίσθη πρῶτον εἰς τὴν Θάσον, κατὰ τὸν Θεοφάνη· ἔπειτα εἰς τὴν Ὄασιν τῆς Ἀραβίας, τὴν λεγομένην τουρκιστὶ Ἴπριμ. ἐκεῖ δὲ εὑρισκόμενος ὁ ἀλιτήριος, ἔλαβε τὰς θεϊκὰς ἀγανακτήσεις· διότι ἐσάπησε καὶ ἐφαγώθη ἀπὸ σκώληκας ἡ βλάσφημος γλῶσσά του, κατὰ τὸν Εὐάγριον. ὁμοίως ἐσάπησε καὶ ὅλον τὸ σῶμά του, κατὰ τὸν Κεδρηνὸν καὶ τὸν Νικηφόρον. Ἐν δὲ τῇ ἄνω Θηβαΐδι, φοβερὸν καὶ ἐπώδυνον θάνατον ὁ ἄθλιος ἐδοκίμασε, παρόμοιον τοῦ Ἀρείου. ἐπειδὴ, πηγαίνωντας εἰς τὸ ἀναγκαῖον, ἄρχισε νὰ βλασφημῇ κατὰ τοῦ Χριστοῦ, καὶ τῆς Θεοτόκου. διὰ τοῦτο Ἄγγελος Κυρίου ἐπάταξεν αὐτὸν, καὶ ἐξεχύθησαν ὅλα του τὰ σπλάγχνα μέσα εἰς τὸ ἀγγεῖον τῆς ἀκαθαρσίας του, καὶ ἐκεῖ κακῶς ὁ κακὸς ἐξέψυξεν, ὡς διηγεῖται τοῦτο ὁ Κωνσταντινουπόλεως Ἅγιος Γερμανός.

Τοιαύτας μὲν ἀτιμίας, καὶ τιμωρίας ἔλαβεν ὁ Ἰουδαιόφρων καὶ αἱρετικὸς Νεστόριος. Ὁ δὲ Ἅγιος Κύριλλος, ἔλαβε μεγάλας τιμὰς καὶ προνόμια ἀπὸ τὴν Ἁγίαν καὶ Οἰκουμενικὴν τρίτην Σύνοδον ταύτην. Διότι, καθὼς διηγεῖται ὁ ὑπερφυὴς Ἰωάννης ὁ Ζωναρᾶς εἰς τὸ θαυμαστὸν ἐγκώμιον, ὁποῦ πλέκει εἰς τοῦτον τὸν Ἅγιον Κύριλλον, ἐν χειρογράφοις σῳζόμενον, οἱ Πατέρες τῆς τρίτης Συνόδου ἐχάρισαν εἰς τὸν θεῖον Κύριλλον τὰ προνόμια ταῦτα· δηλαδὴ τὸ νὰ ὀνομάζεται „ Κριτὴς τῆς Οἰκουμένης, καὶ τὸ νὰ φορῇ εἰς τὴν κεφαλὴν, ὅταν λειτουργῇ, ἕνα ὀθόνιον λεπτὸν, ὡσὰν μανδύλιον. δηλοῖ δὲ, τὸ μὲν „ Κριτὴς τῆς Οἰκουμένης, τὴν θαυμασίαν καὶ οἰκουμενικὴν Κρίσιν, ὁποῦ ἔκαμεν ὁ Ἅγιος ἑνώσας ὅλην τὴν οἰκουμένην διὰ τῆς Ὀρθοδοξίας, ὁποῦ ἦτον εἰς τόσα μέρη διῃρημένη ἀπὸ τὴν αἵρεσιν τοῦ Νεστορίου· τὸ δὲ λεπτὸν Ὀθόνιον, δηλοῖ τὴν λεπτότητα τοῦ νοὸς καὶ τῶν φρενῶν τοῦ Ἁγίου, μὲ τὴν ὁποίαν ἐσύστησε καὶ ἐδογμάτισε τὴν καθ' ὑπόστασιν ἕνωσιν. Ἐπειδὴ διὰ τοῦ Ὄρου τούτου, παρισταίνεται ἐν ταυτῷ, καὶ τὸ ἓν πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, καὶ αἱ δύω φύσεις αὐτοῦ. Ὠνομάσθη δὲ καὶ Πάπας ὁ θεῖος Κύριλλος, ἴσως διὰ τὶ εἶχε τὸν τόπον τοῦ Κελεστίνου Πάπα ἐν τῇ τρίτῃ Συνόδῳ· καὶ ἄλλοι ἄλλως ἑρμηνεύουσι τὰ ἀνωτέρω προνόμια (1). δι' ὃ καὶ πάντες οἱ Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας, οἱ τοῦ Ἁγίου Κυρίλλου διάδοχοι, ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζωνται καὶ αὐτοὶ Πάπαι καὶ Κριταὶ τῆς Οἰκουμένης, καὶ νὰ φοροῦν, ὅταν λειτουργοῦν, δύω Κορόνας, καὶ δύο ἐπιτραχήλια. (2) Ἴσως εἰς δήλωσιν τοῦ λεπτοῦ ἐκείνου Ὀθονίου, ὁποῦ ἐχάρισεν εἰς τὸν Ἅγιον Κύριλλον ἡ Σύνοδος.

Ταῦτα ἐδιηγήθη ὁ λόγος περαστικὰ καὶ μὲ βραχυλογίαν· ἀλλὰ δὲν ἠκολούθησαν ἔτζι· διότι, ἕως ὁποῦ νὰ συστήσῃ ὁ Ἅγιος Κύριλλος τὴν προρρηθεῖσαν Σύνοδον, καὶ δι' αὐτῆς νὰ συστήσῃ καὶ νὰ στερεώσῃ τὴν Ὀρθόδοξον Πίστιν, πολλοὺς κόπους, καὶ πειρασμοὺς ἐδοκίμασεν ὁ ἀοίδιμος, καὶ πολλὰς συκοφαντίας ἀδίκους καὶ καταδρομὰς ἔλαβεν ἀπὸ τοὺς αἱρετικοὺς τοὺς ὁμόφρονας τοῦ Νεστορίου, διότι ἐκεῖνοι βοηθούμενοι ἀπὸ τοὺς κοσμικοὺς ἄρχοντας, ἔκαμαν ἐδικόντους Συνέδριον, καὶ ἐκήρυξαν ψευδῶς τὸν θεῖον Κύριλλον αἱρετικὸν καὶ ὁμόφρονα τοῦ Ἀπολιναρίου, ὁ ὁποῖος ἠρνεῖτο τὴν ἀληθινὴν ἀνθρωπότητα τοῦ Χριστοῦ· ἐπειδὴ καὶ ἔλεγεν, ὅτι ὁ Χριστὸς δὲν ἔχει νοῦν, ἀλλὰ ἡ θεότης ἀνεπλήρονε τὸν τόπον τοῦ νοός. Ὅθεν ἀκολούθως

(1) Διηγεῖται γὰρ ὁ μέγας Λογοθέτης Ἐπιφάνιος, ὅτι ἐπειδὴ ὁ Κωνσταντινουπόλεως Σέργιος ἐξωκλησίασε τὸν Βασιλέα Βασίλειον τὸν Μακεδόνα διὰ τὰς Βουλγαρικτονίας, ἐρραπίσθη παρὰ τοῦ βασιλέως. Ὅθεν ὁ Σέργιος ξαχέως ὕβρισε, καὶ ἐκακολόγησε τὸν βασιλέα. τυχὼν δὲ τότε ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ Ἀλεξανδρείας ὀνόματι Θεόφιλος, προσεκαλέσθη, ἵνα γένηται τῶν δύω Κριτής. Ὁ δὲ ποιήσας δύω κηρίνους ἀνδριάντας, καὶ τούτους ἀντικρὺ ἀλλήλων θεὶς, καὶ μηδὲν εἰπὼν, τοῦ μὲν ἑνὸς, ἔκοψε τὴν γλῶσσαν, τοῦ δὲ ἄλλου, τὴν δεξιάν. ὅθεν ὁ Ἀλεξανδρείας ἀπὸ τότε ὠνομάσθη Κριτὴς τῆς Οἰκουμένης, ὡς δύο Οἰκουμενικὰ πρόσωπα συμβιβάσας. (Παρὰ Δοσιθέῳ βιβλ. ζ'. κεφ. ιθ'. παραγράφ. θ'. τῆς δωδεκαβίβλου.) Πλὴν σὺ ἔχε πιστότερον τὸ τοῦ Ζωναρᾶ.

(2) Ἡ κορόναις αὐταῖς τοῦ Ἀλεξανδρείας, δὲν εἶναι δύω ὁλόκληραις, ἀλλὰ μία, ἐσχηματισμένη ὅμως μὲ δύω κορυφάς. Ὁμοίως καὶ τὰ αὐτοῦ ἐπιτραχήλια, δὲν εἶναι δύω ὁλόκληρα, ἀλλ' ἕν. ἀπὸ τὴν μέσην ὅμως καὶ κάτω χωρισμένον, καὶ φαινόμενον ὡσὰν δύω.

θως ἐκαταδίκασαν τὸν Ἅγιον Κύριλλον, ὡς αἱρετικὸν, καὶ τὸν ἐδιάβαλαν πρὸς τὸν βασιλέα μὲ τὰς ἐπιστολάς τους· καὶ τόσον ὑπερίσχυσαν αἱ διαβολαὶ καὶ κατηγορίαι τους, ὥστε ὁπῦ ἐπαρώξυναν καὶ τὸν βασιλέα εἰς ὀργὴν κατὰ τοῦ Ἁγίου· δι' ὃ καὶ εἰς φυλακὴν ἐβάλθη ὁ Ἅγιος, καὶ σίδηρα ἐφόρεσεν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγωνιζόμενος εἰς τὴν Ἔφεσον, ὁμοῦ μὲ τὸν Ἐφέσου Μέμνονα. ὕστερον δὲ ὁ βασιλεὺς ἐξετάζωντας καταλεπτῶς, καὶ μανθάνωντας τόσον τὰς ψευδοκατηγορίας τῶν αἱρετικῶν, ὅσον καὶ τὴν ἀθῳότητα τοῦ Ἁγίου, τοὺς μὲν αἱρετικοὺς ἐταπείνωσε καὶ ἐξώρισε, τὸν δὲ Ἅγιον Κύριλλον ὁμοῦ μὲ τοὺς ὁμόφρονάς του, εἰς τοὺς θρόνους τους ἐστερέωσε, καὶ τὴν ὑπομονὴν αὐτοῦ καὶ πραότητα μὲ ἐγκώμια ἐμακάρισε.

Διὰ νὰ καταλάβῃ δὲ κάθε ἕνας, πόσον μισητὴ ἐστάθη κοντὰ εἰς τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ, ἡ βλάσφημος αἵρεσις τοῦ Νεστορίου, κατὰ τῆς ὁποίας τόσον ἠγωνίσθη ὁ θεῖος Κύριλλος, καλὸν εἶναι νὰ ἀναφέρωμεν ἐδῷ, ὡς ἐν παρεκβάσει, τὴν Ἱστορίαν ὁποῦ διηγοῦνται οἱ Πατέρες τοῦ Λειμοναρίου, Σωφρόνιος καὶ Ἰωάννης, οἱ ὁποῖοι γράφουν οὕτως· „ Ἐπήγαμεν εἰς τὸν Ἀββᾶν Κυριακὸν τὸν πρεσβύτερον τῆς Λαύρας τοῦ Καλαμῶνος, ὁποῦ εἶναι κοντὰ εἰς τὸν Ἰορδάνην, ὁ ὁποῖος εἰπέμας ταῦτα. Ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν εἶδον εἰς τὸν ὕπνον μου τὴν Κυρίαν Θεοτόκον μὲ λαμπρὸν καὶ φωτεινὸν πρόσωπον, ἐνδεδυμένην μὲ πορφυροῦν ἱμάτιον, καὶ συντροφιασμένην ἀπὸ δύω Ἱεροπρεπεῖς ἄνδρας· ἡ ὁποία ἐστέκετο ἔξω ἀπὸ τὴν Κέλλαν μου. ἐγὼ δὲ ἐγνώρισα, πῶς εἶναι ἡ Δέσποινα Θεοτόκος, καὶ πῶς οἱ δύω ἄνδρες οἱ σὺν αὐτῇ, ἦσαν ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Βαπτιστὴς, καὶ ὁ Θεολόγος Ἰωάννης. Ὅθεν εὐγῆκα ἀπὸ τὴν Κέλλαν μου, καὶ προσκυνήσας τὴν Κυρίαν Θεοτόκον, παρεκάλουν αὐτὴν νὰ ἔμβῃ μέσα, διὰ νὰ εὐλογήσῃ τὸ κελλίον μου· ἡ δὲ Θεοτόκος δὲν ἔστεργε παντελῶς. ἐπειδὴ δὲ ἐγὼ πολλὴν ὥραν παρεκάλουν αὐτὴν λέγων· „ μὴ ἀποστραφήτω, ὦ Δέσποινα, ὁ δοῦλός σου, ἐντροπιασμένος ἀπὸ σοῦ, καὶ ὠνειδισμένος· καὶ ἄλλα παρόμοια. Ἐκείνη βλέπουσα πρὸς ἐμὲ, ἀπεκρίθη μοι λέγουσα· „ ἔχεις τὸν ἐχθρόν μου μέσα εἰς τὸ κελλίον σου, καὶ πῶς ζητεῖς νὰ ἔμβω εἰς αὐτό; καὶ τοῦτο εἰποῦσα, ἔγινεν ἄφαντος. Ἐγὼ δὲ ἐξυπνήσας ἄρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ λυποῦμαι διὰ τὸν λόγον τοῦτον τῆς Θεοτόκου· καὶ ἐπειδὴ ἄλλος τινὰς δὲν ἦτον μέσα εἰς τὸ κελλίον μου, εἰμὴ μόνος ἐγὼ, ἐσυλλογιζόμην, μήπως ἔσφαλα εἰς κἀνένα πρᾶγμα μὲ τὸν λογισμόν μου εἰς τὴν Θεοτόκον, καὶ διὰ τοῦτο μὲ ἀπεστράφη. ἀλλὰ δὲν εὕρισκον τὸν ἑαυτόν μου, πῶς νὰ ἔπταισα εἰς αὐτήν. Ἐν ἀπορίᾳ λοιπὸν καὶ λύπῃ εὑρισκόμενος, ἔλαβον βιβλίον νὰ ἀναγνώσω, διὰ νὰ παρηγορηθῶ. ἦτον δὲ τὸ βιβλίον Ἡσυχίου πρεσβυτέρου Ἱεροσολύμων, τὸ ὁποῖον εἶχα ζητήσω πρὸς ὥραν ἀπὸ αὐτόν. ἀναγινώσκων δὲ αὐτὸ, εὑρίσκω κατὰ τὸ τέλος τοῦ βιβλίου, δύω βλασφήμους λόγους τοῦ δυσσεβοῦς Νεστορίου. Ὅθεν ἐγνώρισα, πῶς αὐτὸς εἶναι ὁ ἐχθρὸς τῆς Θεοτόκου, ὁποῦ εἶχον εἰς τὸ κελλίον μου· καὶ παρευθὺς τὸ ἔστρεψα ὀπίσω εἰς ἐκεῖνον, ὁποῦ μοῦ τὸ ἔδωκεν, εἰπὼν αὐτῷ· λάβε τὸ βιβλίον σου ἀδελφὲ, διὰ τὶ ἀπὸ αὐτὸ περισσότερον ἐζημιώθηκα, πάρεξ ὁποῦ ὠφελήθηκα. Ἐκεῖνος δὲ ἐρωτήσας καὶ μαθὼν τὴν αἰτίαν τῆς ζημίας ταύτης παρ' ἐμοῦ, διηγηθέντος τὴν ὀπτασίαν, ἐνεπλήσθη ἀπὸ θεῖον ζῆλον, καὶ παρευθὺς ἔκοψεν ἀπὸ τὸ βιβλίον τοὺς δύω ἐκείνους βλασφήμους λόγους, καὶ τοὺς ἔκαυσεν εἰς τὴν φωτίαν, διὰ νὰ μὴν εὑρίσκεται εἰς τὸ κελλίον του ὁ ἐχθρὸς τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου.

Δὲν πρέπει καὶ τοῦτο νὰ σιωπήσωμεν ἐδῷ· ὅτι ὁ Ἅγιος Κύριλλος, ὁ τόσον ἄκρος φίλος τοῦ Χριστοῦ, καὶ τόσον μέγας εἰς τὴν ἁγιότητα, εἶχεν ὅμως καὶ κἄποιον ἔγκλημα εἰς τὸν ἑαυτόν του, ὄχι ἀπὸ κακίαν, καὶ γνῶσιν, ἀλλὰ ἀπὸ πρόληψιν καὶ ἄγνοιαν τῆς ἀληθείας· διότι μόνου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἴδιον τὸ ἀναμάρτητον, καὶ τὸ νὰ ᾖναι παντελῶς ἀπὸ κάθε πάθος ἀπίαστος, ὡς λέγει ὁ Θεολόγος Γρηγόριος. οἱ δὲ Ἅγιοι, ὅσον καὶ ἂν ᾖναι Ἅγιοι, ὑπόκεινται ὅμως, ὡς ἄνθρωποι, εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν, καὶ εἰς κἄποια πάθη ἀνθρώπινα καὶ παραμικρά. „ ἅπτεται γὰρ, οὐ μόνων τῶν πολλῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρίστων ὁ μῶμος, ὡς „ μόνου ἂν εἶναι τοῦ Θεοῦ τὸ παντελῶς ἄπταιστον καὶ ἀνάλωτον πάθεσιν. (ἐπιταφι. εἰς τὸν μ. βασίλ.). Ὅθεν ἀκολούθως καὶ ὁ

Ἅγιος